

НОВИ САД - На данашњи дан 1910. године друга Међународна конференција жена социјалиста је, на иницијативу немачке револуционарке Кларе Цеткин, установила 8. март као Дан жена, у знак сећања на демонстрације америчких жена у Чикагу 8. марта 1909. Прва прослава Дана жена у Србији је одржана 1914.

Данас је четвртак, 8. март, 67. дан 2018. До краја године има 299 дана.

1714 - Рођен је немачки композитор, чембалиста и диригент Карл Филип Емануел Бах, син и ученик Јохана Себастијана Баха. Дела: двадесетак симфонија, око 60 концерата за клавир, камерна музика, сонате за клавир, кантате, црквене композиције.

1847 - Рођен је српски хемичар Сима Лозанић, први ректор Београдског универзитета, члан, извесно време и председник, Српске краљевске академије. Био је професор хемије на Филозофском факултету Велике школе и потом Универзитета у Београду, министар привреде и спољних послова у владама Србије 1894. и 1905. Изучавао је органску хемију, агрикултурну хемију и минералне сировине.

1866 - Рођен је руски физичар Пјотр Николајевич Лебедев, професор Московског универзитета. Проучавао је притисак светлости, доказавши постојање механичког импулса код светлосних зрака, што је од великог значаја за разумевање космичких појава. Дела: "Сила притиска светлости на гасове", "Магнетометријско проучавање обртних тела".

1869 - Умро је француски композитор и музички писац Хектор Берлиоз, творац романтичарске програмске музике и зачетник модерне оркестрације. Знатно је утицао на европску музику свог доба. Написао је "Науку о инструментацији". Дела: "Фантастична симфонија", "Харолд у Италији", "Ромео и Јулија", "Фаустово проклетство", "Реквијем", опере "Бенвенуто Челини", "Тројанци".

1879 - Рођен је српски сликар, вајар и писац Михаило Миловановић, један од оснивача Удружења ликовних уметника Србије, ратни сликар Врховне команде српске војске у Првом светском рату, аутор портрета српских војвода Радомира Путника, Живојина Мишића, Степе Степановића и Петра Бојовића, генерала Павла Јуришића Штурма, краља Петра I и регента Александра Карађорђевића. Дипломирао је 1909. на Ликовној академији у Минхену, одакле је 1912. дошао у Србију као добровољац. Његово сликарство карактерише преплитање реализма, симболизма и импресионизма, уз ослон на националну традицију. Изложбе Миловановићевих слика у међуратном периоду биле су прворазредан културни догађај. Његова изложба 1938. у Павиљону "Цвијета Зузорић" била је најпосећенија поставка у дотадашњој историји те Куће. Израдио је споменике архимандриту рачанског манастира и кнезу Соколске нахије Хаџи-Мелентију у манастиру Рача, команданту Златиборског четничког одреда мајору Кости Тодоровићу у Сребреници (уништиле усташе у Другом светском рату), српским ратницима у Младеновцу (1947. уклоњен грб Србије), споменик на Крфу погинулим војницима Дринске дивизије, мермерни иконостас у цркви у Младеновцу. Иако носилац Албанске споменице и Ордена Светог Саве, стрељан је у Ужицу новембра 1941, од стране партизана (Ужичка република) под оптужбом да је "енглески шпијун". Написао је роман "Лендина воденица", први пут објављен 1997.

1879 - Рођен је немачки хемичар и физичар Ото Хан, професор универзитета у Берлину и Гетингену, добитник Нобелове награде за хемију 1944, који је 1957. потписао Гетингенску декларацију, одбијајући да сарађује у развоју евентуалног западнонемачког нуклеарног оружја. Доказао је 1938. распадање рубидијума, а 1939. с Фрицом Штрасманом открио је нуклеарну фисију (цепање) језгра урана. Открио је и редиоактивне елементе мезоторијум, радио-торијум и - с Лизом Мајтнер - протоактинијум.

1888 - Умро је српски ботаничар и природњак Јосиф Панчић. Краљ Милан Обреновић, оснивач Српске краљевске академије (1.11.1886.) поставио га је за првог председника СКА. Првобитни назив био је Краљевско-српска академија. Медицину је завршио у Пешти, а у Бечу је усавршавао ботаничке студије и упознао Вука Караџића према чијем је савету 1846. дошао у Србију. Радио је као лекар у Параћину, Јагодини и Крагујевцу, а 1856. је постао професор Лицеја, потом Велике школе у Београду, чији је ректор био шест пута. Проучавао је флору, фауну и минералогiju Балканског полуострва, посебно Србије. Описао је око 80 непознатих биљних и животињских врста. Открио је ендемско-реликтни четинар познат као "Панчићева оморика" (*Picea omorika*) и реликтне рамондије (Рамонда сербица, Рамонда натхалиае). Основао је 1874. и уредио Ботаничку башту у Београду. Од 1889. она се налази на имању које је у ту сврху даровао Краљ Милан (Јевремовац). Објавио је око 30 радова из ботанике, зоологије, геологије, минералогije, шумарства, археологије. Дела: "Флора Краљевине Србије", "Птице Србије", "Рибе Србије".

1895 - Рођена је уругвајска књижевница Хуанита Фернандес Моралес, позната као Хуана Фернандес де Ибарбоуроу. Једна је од најистакнутијих лиричарки Јужне Америке, позната и као "Хуана Америке". Дела: збирке стихова "Дијамантски језици", "Дивљи корен", "Ружа ветрова", "Изгубљена", "Романсе судбине".

1904 - Немачка је ублажила антијезуитски закон из 1872, допустивши повратак појединих припадника тог римокатоличког реда.

1907 - Рођен је грчки државник Константин Караманлис, председник Грчке од 1980. до 1985, оснивач странке "Нова демократија". Први пут је постао председник владе 1955. и на том положају остао је до 1963, кад је добровољно емигрирао. Владу је поново саставио 1974, после пада војне хунте, одигравши кључну улогу у обнови демократије у Грчкој.

1917 - У Петрограду (данас Санкт-Петербург) је немирима и штрајковима почела Фебруарска револуција (догађај се збио 23. фебруара према Јулијанском календару, тада на снази у Русији).

1917 - Умро је немачки конструктор и генерал Фердинанд фон Цепелин, који је 1900.

1950 - Совјетски маршал Климент Ворошилов објавио је да је Совјетски Савез испробао атомску бомбу, што је изазвало шок у САД, јер су Американци били уверени да једини поседују нуклеарно оружје. Пометеност у Вашингтону употпунила је изјава Ворошилова да је проба извршена још 23. септембра 1949.

1954 - Закључен је одбрамбени споразум САД и Јапана, чиме се Токио формално потпуно приклонио политичко-војном савезу Запада.

1965 - У Јужни Вијетнам искрцало се 3.500 америчких marinaца, чиме је отпочело масовно укључење копнених трупа САД у вијетнамску ратну авантуру, окончану потпуним поразом 1975. и погибијом више од 58.000 Американаца у тој земљи југоисточне Азије.

1969 - Совјетски Савез је ставио у стање узбуне далекоисточне трупе као знак упозорења Кини после пограничних сукоба на реци Усури.

1971 - Основан је хор "Колегијум музикум" (Collegium musicum), академски камерни хор студената Факултета музичке уметности у Београду. Иницијатива је потекла од професора Војислава Илића. Хор наставља традицију камерномузичког хора Универзитета у Београду основаног 1925. под истим именом, на иницијативу професора Милоја Милојевића.

1971 - Умро је амерички филмски глумац Харолд Лојд, један од највећих комичара немог филма. Филмови: "Сигурност на последњем месту", "Бруцош", "Чувај се, професоре", "Луда среда".

1983 - Умро је енглески композитор Вилијам Тарнер Волтон, творац осећајне и лирске музике неоромантичарског стила. Посебно је значајан по оркестарским композицијама, које се одликују дугом мелодијском линијом, богатом хармонијом и сложеним ритмом. Дела: мелодрама "Фасада", ораторијум "Балтазаров пир", "Концерт за виолину".

1994 - Код Дурбана у Јужној Африци погинула су 64 путника приградског воза који је искочио из шина.

1996 - Окончан је неуспешни мировни мандат УН у Руанди.

1999 - Умро је амерички спортиста Џо Ди Мађо, легендарни бејзбол играч њујоршких "Јенкија".

2000 - У Кини је погубљен бивши провинцијски вицегувернер Ху Чангђинг због подмићивања, највиши функционер погубљен у тој земље током последњих 50 година.

2001 - Трочлано веће чилеанског апелационог суда пресудио је са 2:1 да бившем диктатору Аугусту Пиночеу може да буде суђено за кршење људских права после војног удара који је извео 1973. у којем је убијен демократски изабрани шеф државе Салвадор Аљенде.

2003 - Убијен је један од оснивача и вођа оружаног крила палестинског исламистичког покрета Хамас - Ибрахим ел Макадма. У ракетном нападу израелских хеликоптера на Макадмино возило у појасу Газе убијена су и тројица његових телохранитеља.

2005 - У акцији специјалне руске полиције на северу Кавказа, у месту Толстој-Јурт, убијен је Аслан Масхадов, вођа чеченских сепаратиста, један од најозлоглашенијих терориста на просторима бившег Совјетског Савеза.

2005 - Сиријске трупе почеле су повлачење из Либана, након сиријско-либанског војног споразума чији су детаљи договорени дан раније, приликом сусрета у Дамаску сиријског председника Рашида ел Асада са својим либанским колегом Емилом Лахудом

2007 - Израелски министар здравља Јакоб Бен-Јизри је потврдио да смртоносна бактерија хара болницама у Израелу и да је укупно изазвала смрт око 200 људи - од

почетка године. Верује се да је у питању бактерија "Klebsiella pneumoniae" једна од најотпорнијих на антибиотике, безопасна за здраве људе али фатална за пацијенте с ослабљеним имунитетом.

2014 - Уклањањем колосека код железничке станице Београд недалеко од моста Газела, започела је реализација пројекта - Београд на води.

2014 - Авион малезијске авиокомпаније који се кретао од Куала Лумпура ка Пекингу нестао је, и судбина летелице на лету МН370 и свих 239 особа у њој остала је неразјашњена.

(Танјуг)